

R

ROSTRA

1/2000

SISÄLLYS

1 Pääkirjoitus	Vesa Vahtikari
2 Lentulo et Pisone consulibus	Hanna Liekso
6 Traakialainen tammavarsa sai uudet suitset	Hanna Liekso
12 Italialainen tilkkutäkki	Opintomatkalaiset
15 Kun EU puhui latinaa	Janne Niemi
18 Klassillisia www-sivuja	Vesa Vahtikari
20 Pikku-uutiset	Maija Holappa
	Saara Kauppinen
	Hanna Liekso

Rostra 1/2000

31. vuosikerta, maaliskuu 2000

Klassillisen filologian opiskelijayhdistys

Symposion ry.

Antiquitas, Porthania 4. krs.

Yliopistonkatu 3

00014 Helsingin yliopisto

toimitus: Maija Holappa
 Saara Kauppinen
 Janne Niemi
 Riku Partanen
 Vesa Vahtikari

painos: 100 kpl;
 Limes, Helsinki

ISSN 0780-315X

PÄÄKIRJOITUS

Rostra 1/2000 katsoo samalla sekä menneeseen että tulevaan, 2000 vuoden takaisista tapahtumista ja vanhemmistakin aina nykyiseen tekniikan aikakauteen. Toimituskunta on suurelta osin vaihtunut ja jutut sen mukana. Toivottavasti lehti kuitenkin tuottaa edelleen lukijoilleen sekä huvia että hyötyä.

Tulevaisuudessa (kenties hyvinkin pian) on mahdollista selailla Rostraa internetin välityksellä. Tarkempaa tietoa asiasta tulee aikanaan laitoksen ilmoitustaululle. Varmaa www-osoitetta tai tarkkaa päivämäärää on kuitenkin turha tässä luvata. Sen verran voi tulevasta kertoa, että toukokuun alkupuolella ilmestynvä Rostra 2/2000 tulee taas totuttuun tapaan julkaisemaan ennakkotietoa syksyn 2000 opetusohjelmasta.

LENTULO ET PISONE CONSULIBUS

Tasan kaksi vuosituhatta sitten, 194. olympiadin viimeisenä vuotena, kun kaupungin – eli Rooman – perustamisesta tuli kuluneeksi 753 vuotta, Cossus Cornelius Cn.f. Lentulus ja L. Calpurnius Cn.f. Piso astuivat tammi-kuun ensimmäisenä päivänä perinteisin menoin konsulinvirkaan. Suurimman ja mahtavimman Juppiterin temppelin ikivanhaan seinään lyötiin taas uusi pronssinaula. Tuolloin tosin koko itä noudatti omia kalentereitaan, joten kuukausi olikin Antiokiassa *Audynaïos*, Lyykiassa ja Sidonissa *Dios*, Tyyroksessa ja Askalonissa *Apellaios*, Aleksandriassa *Tybi*, Gazassa *Audynaïos*, Asian provinssissa *Peritios*, paitsi Smyrnassa *Poseidon*, Bithyniassa *Dionysios*, Kyproksella *Julios*, Attikassa *Gamelión*, Deloksella ja Miletoksessa *Lenaïón*, Delfoissa *Amálios*, Aitolian saarilla *Eusaïos*, Thessaliassa *Apollónios*, Boiootiassa *Hermaïos*, Rhodoksella (missä Tiberius joutuisi viettämään vielä pari vuotta) *Pedageítnios*, Epidauroksessa *Posidaïos*, Kosilla *Kafisios* ja Makedoniassa *Perítios*. Parthit taas nimesivät kuluvan kuun *Tebetuksi*, joka oli heille vuoden 10. kuukausi. Jossain vielä kauempana seerien maassa, jonne vain aniharva kreikkalainenkaan kauppias oli koskaan matkoillaan päätenyt, alettiin vasta hiljalleen harkita miten alkavaa apinan vuotta kannattaisi runsaan kuukauden kuluttua juhlistaa. Nuori dynastiansa 12. keisari Han Ai-di, jolla oli ikää vain hieman enemmän kuin hallitusvuosia (isä Han Cheng-di oli näet vain kuutta vuotta aiemmin saanut sydänkohtauksen kyläillessään kälyllään), haluaisi varmaan komeat menot.

Valtakunnassa ja liittolaiskuninkaiden alueilla vallitsi rauha; vain Parthian kanssa oli tavallista enemmän ongelmia. Kuningas Phraates IV oli äskettäin murhattu, ja valtataistelun kuohuista näytti seuraajaksi olevan nousemassa Phraates V. Näissä oloissa oli siis äärimmäisen tärkeää, että alueen muut valtiot olisivat vakaisissa käsissä. Bosporusta hallitsi kuningatar Dynamis, Polemonin leski, jo kahdeksatta vuotta. Kappadokian Arkhelaus valmistautui juuri viettämään peräti 35-vuotishallitsijajuhlaansa; sitä saavutusta toki kannatti hänen vanhan ystävänsä Augustuksenkin kunnioittaa. Kommagenen Antiokhus III oli siitä luvusta sentään viitisentoista vuotta jäljessä. Vanhan Herodeksen alueet oli jouduttu kolmea vuotta aiemmin jakamaan hänen vielä elossa olevien poikiensa kesken: niinpä Juudeaa

piti hallussaan Arkhelaus, Galileaa Herodes Antipas, jota alamaiset nimittelivät 'ketuksi', ja Golania Filippos; kenenkään heistä ei toki sallittu käyttää kuninkaan nimeä, *ethnarkos* sai luvan riittää. Numidian ja Mauretanian kiistämätön valtiot olivat äärimmäisen kultivoituneet Juba II, jonka puolisona oli kaunis Kleopatra Selene; molemmat olivat varttuneet Roomassa, ja mahdollisesti tavanneetkin siellä. Armeniaa taas hallitsi parthialaismielinen Tigranes IV sisarensa Eraton kanssa, ei tosin kovin vakaasti, koska joutui kamppailemaan jatkuvasti asemastaan mm. Rooman tukemia Artavasdes II:sta ja Ariobarzanesta vastaan. Augustuksella oli paljonkin häntä vastaan, eikä vähiten poliittisesti. Kaikki merkit viittasivat siihen, että lopullinen lähtö olisi kohta lähellä.

Edellinen vuosi oli alkanut lupaavasti. Koska tyttärensä, nymmein jo tosin adoptoiduista pojista nuorempi, vasta 15-vuotias ja äskettäin miehen togan saanut Lucius, oli aloittamassa julkista uraansa, Augustus oli antanut valita itsensä taas pitkän tauon jälkeen konsuliksi auttaakseen poikaa mahdollisesti vastaan tulevissa pulmissa; näin hän oli tehnyt myös neljä vuotta aikaisemmin Gaiuksen kohdalla, joten asia otettiin vastaan itsestään selvyytenä. Ei siis ihme, että jo helmikuun viidentenä senaatti äänesti hänelle uudeksi arvonimeksi perinteisen tittelin *Pater patriae*. Maan isä hän tosiaan osasi olla, muttei isä omalle tyttärelleen. Kaupungin viljanjakelu otettiin nyt tehotarkastukseen, jolloin todettiin että avustettavien määrä oli noussut 250 tuhanteen sitten edellisen tarkastuksen 150 tuhannesta. Augustus leikkasi siksi määrän 200 tuhanteen. Säädettiin uusi laki, *lex Fufia Caninia*, joka rajoitti testamentissa vapautettavien orjien määrää. Näin ei ainakaan liian helpolla voitaisi sysätä orjien elatusvelvollisuutta valtion niskoille ja kasvattaa uudelleen tuensaajien joukkoa. Uusi forum ja Mars Ultorin temppeli vihittiin viimein suurin juhlallisuuksin käyttöön 12. toukokuuta, nelisenkymmentä vuotta Filippoin taistelun jälkeen. Kaikki tämä kuitenkin himmeni sen rinnalla, mitä elokuussa tapahtui: Julia jäi nalkkiin tekemisistään. Päitä putoili ja lukuisia asianosallisia karkotettiin, Julia Pandateriaan äitinsä Scribonian seurassa. Tapaus paisui niin vakavaksi, että oli parempi jakaa ensimmäistä kertaa

pretoriaaniprefektin virka kahdelle: Q. Ostorius Scapula ja P. Salvius Aper saivat aloittaa heti. Raivon ja murheen murtama Augustus luopui konsulinvirasta. Valta toki pysyi edelleen hänellä.

Mutta elämän oli toki jatkuttava. Murheellisten perhetapahtumien vastapainoksi oli aika viettää häitä. Heti uuden vuoden alussa 19-vuotias Gaius Caesar meni naimisiin 12-vuotiaan serkkunsa Julia Livillan kanssa; nuoripari ei ehtinyt pitkään harjoitella avioliittoa, kun Gaius lähetettiin jo 29. tammikuuta prokonsulin valtuuksin Tonavan kautta itään selvittämään kiristynyttä tilannetta. Rooman tukema Artavasdes oli epäonnistunut Armeniassa vallankaappausyrityksessään, ja Tigranes sai nyt lisäapua Parthiasta. Matka oli pakko aloittaa maitse, sillä asialla oli kiire ja purjehduskausi alkaisi vasta maaliskuun alussa, jolloin myös tavallinen kansa laski perinteiseen tapaan uuden vuoden alkavan kevätkyntöjen myötä. Tiberius olisi ollut pätevämpi ja kokeneempi, mutta hän ei sattuneesta syystä ollut käytettävissä. Hän kävi toki Kosilla tervehtimässä Gaiusta osoittaen näin hyvää tahtoaan. Välilliset neuvottelut alkoivat, ja Gaius pärjäsi niissä varsin hyvin. Tapaaminen uuden kuninkaan ja silloisen konsulin välille sovittiin seuraavaksi vuodeksi rajajoelle, Eufraatiksien yli rakennettavalle sillalle. Vielä oli täysin mahdollista välttää sota. Pleiadiit nousivat näkyviin Rooman toukokuiselle taivaalle, ja kesä alkoi. Heinäkuun alussa lisäkonsulit A. Plautius ja A. Caecina Severus aloittivat oman puolivuotiskautensa, ja samalla valittiin seuraavan vuoden virkamiehet. Loppukesä oli tavanomaisia juhlia lukuunottamatta aika hiljainen. Egyptissä vietettiin elokuun 18.-22. epagomenai-päiviä. Jossain Nasaretin kujilla ja puusepän verstaan pihamailla kirmaili muuan pojannassikka kavereineen, alle 12-vuotiaana vielä liian nuori merkittäväksi veronmaksajana henkikirjoihin. Sirius nousi taivaanrantaan elokuun ensimmäisenä, vanha *sextilis*-kuukausi kantoi nyt jo seitsemättä vuotta Augustuksen nimeä. Sadonkorjuu aika lähestyi.

Sattumoisin samana päivänä kuin Niilin tulva taas laski, 23.9., Augustus täytti 62 vuotta; se oli *klimakterikon*-ikä, jolloin perinteisesti uskottiin kohdattavan poikkeuksellisen paljon vaaroja ja mullistuksia. Niitä hän tosin oli totisesti saanut jo edellisenä vuonna; tämä olisi selvästi helpompi. Virallisesti hän oli jo *senex*, vaikka sitä ei suinkaan olisi voinut päätellä uusimmistakaan muotokuvista. Hän puhui jo usein siitä, miten mukavaa olisikaan vetäytyä jo eläkkeelle, *vacatio rei publicae*, mutta siihen ei olisi vielä aikaa. Seuraajat eivät olleet valmiita kantamaan hallitsemisen taakkaa – tyttärenpojat olivat vasta 19, 16 ja 11 ikäisiä, Livian pojat 41 ja 37, näiden

pojat 14, 13 ja 9 – joten hänen oli vain jatkettava. Tyttäristä oli vain naima-kauppoihin, kunhan vain pysyisivät ruodussa. Syksyn juhlaesonki sujui totuttuun tapaan hiljeten toviksi purjehduskauden päättymiseen marraskuun puolivälissä.

Joulukuun juhlakauden keskellä, Larentalian ja Brumalian välillä, ylhäisessä Sulpicius Galbojen suvussa voitiin iloiten viettää myös pikku-Serviuksen kaksivuotispäivää – imeväisajan vaarallisin vaihe oli nyt ohitettu – ja jos poika vain selviäisi jatkossakin kaikista lapsuusajan uhista, hänestä voisi vielä tulla vaikka mitä, varmasti ainakin konsuli. Kuun viimeisinä päivinä seuraavan vuoden konsuliksi valittu L. Aemilius Paulli f. Paullus, nuoremman Julian aviomies (he olivat olleet naimisissa jo kolme vuotta; Lucius oli nyt 27, Julia itse 18 ikäinen), valmistautui virkaanastujais-seremonioihin. Hänen virkatoverinsa Gaius Caesar viipyisi vielä pitkään Syyriassa, mutta tämän sijainen M. Herennius M.f. Picens *cos. suff.* hoitaisi varmasti virkaa hyvin. Elämä sujuisi kutakuinkin totuttua rataansa eikä suuria mullistuksia ollut odotettavissa. Olihan alkamassa sentään jo 754. vuosi kaupungin perustamisen jälkeen ja 195. olympiadin ensimmäinen vuosi.

TRAAKIALAINEN TAMMAVARSA SAI UUDET SUITSET

Helsinkiä on jo muutaman vuoden ajan hemmoteltu mielenkiintoisilla arkeologisilla näytelyillä; moni varmaan muistaa Valkoisessa Salissa esillä olleen pienen, mutta sitäkin mainioman Skyyttien kulta-aarteen. Äskettäin tammikuussa Amos Andersonin taidemuseossa alkanut Muinainen Traakia -näyttely muodostaa tavallaan sille suoran jatkumon, onhan kyseessä sentään varsin läheisessä yhteydessä olleet naapurikansat, joiden kulttuureissa on havaittavissa monia rinnakkai-

suuksia. Molemmat olivat kreikkalaisille läheisiä ja kunnioitettavan mahtavia barbaarikansoja.

Traakian kansa on induslaisten jälkeen suurin kansa maailmassa. Ja jos sitä hallitsisi yksi mies, tai se olisi yksimielinen, olisi se minun käsitykseni mukaan voittamaton ja kaikista kansoista vahvin. Mutta koska on kerrassaan mahdotonta, että milloinkaan voisi näin käydä, ovat traakialaiset heikkoja. Heillä on useita nimiä, kunkin alueen asujamilla kun on omansa, ja he noudattavat kaikissa kohdin keskenään samankaltaisia tapoja, lukuunottamatta getejä ja trauseja sekä niitä, jotka asuvat tuollapuolen krestonilaisia. (Herod. 5,3)

Traakian alue oli usean eri heimon asuttama, joista kullakin oli omat hallitsijansa ja keskuksensa; vain tavat olivat pääosin yhtenevät. Tunnettuja heimoja olivat mm. triballit, odryysit, bessit ja geetit, jotka roomalaisaikana tunnettiin daakialaisina. Maantieteellinen rajaus meni kutakuinkin vesistöittäin: pohjoisessa Tonava, idässä Musta meri, etelässä Propontis, Hellespontos ja Aigeia, sekä lännessä Nestos-joki. Perinteisesti asuttiin varustamattomissa kyläyhteisöissä; kaupunkeja alkoi varsinaisen Traakian alueelle syntyä vasta roomalaisaikana. Kreikkalaiset ryhtyivät 700-luvulla asuttamaan myös Traakian rannikkoa, jolloin perustettiin Abdeira, Maroneia, Ainos, Perinthos, Byzantion, Apollonia ja Mesambria. Yhteydet kanta-

väestöön jäivät pääosin vain molempia osapuolia hyödyttävän kaupankäynnin varaan, mutta kahakoiltakaan ei välttytty.

*Varmaankin saiaani ilahtuu kilvestä, jonka / jouduin pensaikkoon jättämään,
niin komean. / Itseni sain turvaan, mitä suotta siis kilpeä surra? / Menköön,
hankinhan uuden ja yhtä hyvän.* Arkhilokhos, 5 (West; 56 Fränkel)

Koska traakialaiset eivät jättäneet itsestään kirjoitettua aineistoa, kansan ja sen asuttaman alueen historia on muiden, lähinnä kreikkalaisten, antamien tietojen ja arkeologisten löytöjen tulkinnan varassa. Odryysit nousivat 400-luvulla persialaissotien jälkeen Traakian johtavaksi heimoksi; mahtavimmillaan he olivat kuningas Kotyksen hallitessa (382-358 eKr.), mutta hänen kuoltuaan alkaneiden vallanperimyskiistojen seurauksena Filippos II valloitti alusti alueen Makedonian alamaisuuteen. Kun roomalaiset vuorostaan kukistivat Makedonian mahdin Pydnan taistelussa 168 eKr., he saivat myös Traakian kaupapäällisiksi. Aluksi he eivät tehneet sillä mitään, vaan toimivat vain tilanteen mukaan luoden liittolaissuhteita heimo kerrallaan. Tilanne helpottui hieman tasavallan loppuaikoina kun sapai-heimoinen Rhaskuporis muodosti laajemman kuningaskunnan, jonka sekaviin hallituskuvioihin Rooma tosin joutui jatkossakin sekaantumaan. Lopulta, kun viimeinenkin kuningas Rhoemetalkes oli murhattu vuonna 46 jKr., Traakiasta tuli Roman provinssi, ja traakialaiset sekoittuivat imperiumin kansojen mereen ja ilmaantuen uudelleen bysanttilaisen kauden kuluessa slaavilaistuneina bulgaareina. Miten siis tämän kreikkalaisten mielestä niin erikoisen kansan vaiheet on tuotu esille Helsingissä?

He myyvät lapsiaan vietäväksi ulos maasta eivätkä he vartioi neitojaan, vaan sallivat niiden pitää yhteyttä keiden kanssa vain tahtovat. Mutta vaimojaan he ankarasti vartioivat ja ostavat nämä heidän vanhemmiltaan suurista summista. Ja jalona pidetään, jos kellä on ihoon piirrettyjä merkkejä, mutta epäjalona, jos ei ole merkkejä. On erinomaisen kunniaakasta olla harjoittamatta maatöitä, mutta mitä kunniaattominta tehdä niitä. Sitävastoin on erittäin kunniaakasta elää sodasta ja ryöstöstä. (Herod. 5,6)

Näyttely on moderniin tapaan valaistu melko himmeästi ja vitriineihin on siksi (ainakin useimmissa tapauksissa) sijoitettu omat kohdevalot. Tämä järjestely ei sinänsä ole pahitteeksi, sillä siten esineet pääsevät paremmin esille ja huonetila sinänsä on yhdentekevä. Sen sijaan ikävämpää on, että näyttely etenee jossain mielessä nurinkurisesti (tämä tietävästi johtuu esineistön

lainanneiden museoiden asettamista vaatimuksista); mikäli näyttelyn mieli käydä läpi ajallisessa järjestyksessä, on käveltävä ensin sisääntuloaulasta kaikkien muiden salien läpi aivan museon peränurkkaan, mistä löytyy ensimmäinen, Varnan kalmiston kuparikautista päällikönhautaa esittelevä vitriini. Sinne saakka suunnistaminen on kuitenkin kannattavampaa, kuin ryhtyä useimpien muiden näyttelyssäkävijöiden lailla silmäilemään heti ensimmäisenä kohdalle sattuvaa vitriiniä, sillä nähtävillä on jotain aivan erityistä: 4000-luvun lopun mahtimies on todella mahtanut kimallella täydessä loistossaan, kaulassaan kolme muodoiltaan varsin trendikkäistä kultapaloista koottua helminauhaa, korvissa peräti 11 rengasta, molemmissa käsivarsissa kultainen olkarengaspari sekä vasemmassa vielä ylimääräinen kultahelattu simpukankuorinen rengas, rinnoilla arvonmerkinä kultainen pektoraali (= rintalevy), vaatteet ja varusteet kiinnitetty täyteen kultaisia koristelaa-toja ja niittejä; kultaa löytyy jopa intiimimpienkin osien peittona. Muutakin tavaraa sai kunnianarvoisa vainaja mukaan viimeiselle matkalleen: kolme kuparikirvestä seremoniallisen kirvesvaltikan lisäksi, kuparinen kiila, kaksi keihästä (toisessa kuparinen, toisessa piikärki), piikirves ja kaksi kivialttaa, orgaanisena aineena kauan sitten hävinnyttä varusteistoa voi vain kuvitella. Lähiseinälle on ystävällisesti kiinnitetty valokuva kyseisestä haudasta löytökontekstissaan, mikä auttaakin huomattavasti vitriiniin hieman hajalleen asetettujen tavaroiden kappaleiden hahmottamista. Lähes koko muukin näyttelyn laajasta esineistöstä on peräisin hautalöydöistä. Erikaisin näistä ehkä on muuan varhainen suhteellisen runsaasti osin miniatyyriesinein varustettu päällikönhauta, vain ruumis puuttuu. Kaikissa näissä aseilla ja koruilla on melkoisen dominoiva osuus.

Heidän varakkaittensa kunniaksi tapahtuvat hautajaismenot ovat tämmöiset. Kolmen päivän ajaksi he asettavat ruumiin näytteille ja teurastavat kaikenlaatuisia uhrieläimiä sekä pitävät kemuja, sitä ennen itkettyään vainajaa. Sitten he tekevät haudan, ensin joko poltettuun tai jollakin muulla tavoin kätkettyään ruumiin maahan, jonka jälkeen he luovat päälle maakummun ja panevat toimeen kaikenmoisia kilpaleikkejä, jolloin palkintojen suuruus määrätään sen mukaan, miten tärkeä mikin kilpa on. (Herod. 5,8)

Mielenkiintoisia ovat myös muutamat esilläolevat muotit; varhais-pronssikautinen miekan/tikarin muotti (2400-2000 eKr.) tuo tarkoin esiin sopusuhtaisesti kolmiomaisen ase- hahmon. Jopa vielä yksityiskohtaisempana on säilynyt myöhäispronssikautinen 'kirvesvaltikan' muotti (1600-1100 eKr.) – spiraalimainen muoto tuo ensimmäisenä mieleen auguurien *lituus*-sauvan. Mistäköhän etruskit lienevät saaneet alunperin idean siihen? Molemmat muotit vaikuttavat edelleenkin valukelpoisilta.

Eittämättä eniten esineistöä on Traakian kukoistuskaudelta 400- ja 300-luvuilta eKr. Aikakauden hautalöydöt täyttävät lähes koko pääsalin ja seinillä on eri aspekteja lähemmin selittäviä kuvia ja esittelytekstejä. Koruissa on käytetty huikaisevissa määrin taidokasta filigraani- ja granulointitekniikkaa, joskin pektoraalit ovat

poikkeuksetta koristeltu vain pakotuksin, ja koska puhdas kulta on metalliksi erittäin pehmeää, osa kuvioista vaikuttaa vain ikäänkuin leimasimella painetuilta. Kaksi kalanmuotoista pektoraalia Kukovan haudasta ovat jo suorastaan hauskoja pikkutarkasti kuvattuine suomuineen. Joukossa on selvästi kreikkalaistakin tuontitavaraa, kuten runsaslukuisesti esiintyvät kultaiset sinettisormukset (useimmiten hevoisasiheisina) sekä hopeiset fialet ja kannut, mutta ainakin vaikutteita jollei suoranaisesti tavaraa on saatu muualtakin: tästä käyvät esimerkiksi kelttiläismalliset torqueukset. Nämä vaikutteet heijastuivat myös traakialaisten omiin teoksiin.

Traakialainen tammavarsa, miksi nyt minua / viistoon silmäillen / julmasti pakenet; arvelet varmaan, / etten osaa mitään oikein? / Tiedä: taitavasti saattaisin heittää / suitsset sinun päällesi, / ohjaksia pidellen osaisin kääntää / sinut radan kääntökeilan ympäri. / Mutta nyt sinä laidunnat niityllä / ja kisaillet keveästi hypellen, / sinulla ei vielä ole kokenutta ratsastajaa. Anakreon 417

Jos korujen määrää voi käyttää minään mittarina, niin naiset ja hevoset lienevät nauttineen melkoista arvostusta traakialaisheimojen keskuudessa. Ainakin hautalöytöjen perusteella molemmat suorastaan upotettiin koristeisiin, naiset kultaan, hevoset hopeaan. Lukuisat taidokkaasti koristellut sekä aina pareittain esiintyvät fibulat, vitjat, renkaat ja riipukset – joista erikoisimpia kiinnikkeettömiä ‘avomalleja’ on todennäköisesti käytetty palmikonpainona – osoittavat, että myös ylhäisönäinen oli yhteisönsä näkyvä osa. Valitettavasti kreikkalaiset eivät paljoa naisista piitanneet (tämän voi toki käsittää monellakin tapaa) ja sivuuttivat melkein aina heidät kuvauksissaan. Sen sijaan hevosista riitti aina enemmän juttua, ja

hevonen olikin erityisesti puolipaimentolaisina eläville traakialaisille elämän välttämättömmimpiä osia, jolla oli myös suuri uskonnollinen funktio. Kaikkialta muinaisen Traakian alueelta onkin löydetty suuret määrät valjaitten muhkeasti koristeltuja koristelaattoja; jopa vaatimattomimmissa suitsissa oli poikkeuksetta näyttävän otsalevyn lisäksi vähintään kolme paria hopeaheloja hihnojen liitekohtiin.

Jumalina he taas kunnioittavat ainoastaan näitä: Aresta, Dionysosta ja Artemista. Mutta heidän kuninkaansa kunnioittavat, toisin kuin muut kansalaiset, jumalten joukosta enimmin Hermestä, vannovat ainoastaan hänen nimeensä ja sanovat polveutuvansa Hermeestä. (Herod. 5,7)

Tiedot traakialaisten uskonnosta perustuvat taas kerran kreikkalaisiin lähteisiin ja arkeologiseen aineistoon. Tärkein jumaluus näyttää olleen Suuri Äitijumalatar ja hänen poikansa, joiden jälkeläisiä traakialaisten kuninkaat olivat, ja siten myös ylimpiä pappeja. Muu onkin jo rekonstruktioita. Orfilaisuuden on myös päätelty olevan traakialaista perua. Viinivälineistöä on silmiinpistävä runsaasti, ja kuvasto sen mukaisesti valtaosin dionyysistä. Kantharoksia, kylksejä, kannuja ja rhytoneita löytyy paljon, ja melkoinen osa niistäkin on tehty osin kullatusta hopeasta. Keramiikkaa ei tähän näyttelyyn ole jostain syystä pahemmin kerätty.

Pääsalista noustaessa päästäänkin ihailemaan jo näyttävimpiä löytöjä, erityisesti hellenistisiä Panagjuristen, Rogozenin ja Borovon aarteita. Niissä kultaa tai hopeaa ei ole tosiaankaan säästely. Panagjuristen aarteen muodostavat kultaiset amfora, neljä rhytonia, kolme kasvokannua ja fiale. Kaikkiin on mahdutettu uskomaton määrä mytologisia ja eläinaiheita – rhytonit esimerkiksi muodostuvat häkellyttävän luonnonmukaisesti esitetyistä kauriinpäistä. Esineiden kuvaileminen ei auta, ne on todella nähtävä itse, mutta myös varoituksen sana on tässä kohdin paikallaan: pahempaa kitschiä ei varmaan milloinkaan muulloin ole missään luotu. Hellenistiset kultasepät ovat todella panneet parastaan toteuttaessaan tätä selvästikin tilauksesta tehtyä astiastoa. Suhteellisen äskettäin, eli 1986, löydetty Rogozenin aarre luo tämän rinnalla suorastaan hillityn vaikutelman; esineinä ovat kahvan hopeakannu (selviää murtumajalkiä ei ole näkyvissä), ja kahdeksan kahteen eri sarjaan kuuluvaa fialea. Borovon aarre taas muodostuu hopeisista kannusta, kolmesta kookkaasta rhytonista, joiden kärkinä ovat sfinksi, hevonen ja härkä, sekä kookkaasta vadista, jonka sisäpohjalle on lisätty kullattu kaurista raatelevan griipin hahmo. Seinävitriineissä on vielä lisää koruja ja koristeita, mutta tässä vaiheessa katsoja on todennäköisesti saanut niistä jo yliannostuksen. Välihuoneen kreikkalaissiirtokuntien pieni esinevalikoima tuokin virkistävää vaihtelua: vihdoinkin keramiikkaa!

Traakialaisten kuninkaiden luona vallitsi aivan toisenlainen tapa kuin Persian valtakunnassa: mahtimiehet ottivat mieluummin kuin antoivat; oli häpeällisempää kieltäytyä antamasta pyytäjälle kuin itse pyytää turhaan. Tätä tapaa noudattivat kaikki traakialaiset, mutta odrysien kuninkaat tiukemmin kuin muut, koska heillä oli suurin valta; oli todella mahdotonta saavuttaa mitään ellei tuonut lahjoja. Siitä

johtui, että tämä kuningaskunta tuli hyvin mahtavaksi. Se oli tulojensa ja yleisen vaurautensa puolesta suurin Joonian lahden ja Mustanmeren välillä sijaitseva kuningaskunta, mutta armeijansa vahvuuden ja voiman puolesta se ei vetänyt läheskään vertoja Skyytian valtakunnalle. Tämän kanssa eivät pysty kilpailemaan mitkään kansat Euroopassa enempää kuin Aasiassakaan; jos kaikki skyytalaiset olisivat yksimielisiä, he olisivat voittamattomia. Muissa elämään kuuluvissa asioissa heitä ei sovi hyvän harkintakyvyn ja älyn puolesta verratakaan muihin barbaarikansoihin. (Thukyd. 2,97)

Viimeisessä salissa päästään jo roomalaisaikaan. Yllättäen juuri tämän salin esillepano poikkeaa kaikista aikaisemmista: sivuilla on vain pari pientä vitriiniä (joista pienimmässä on ihastuttava pronssinen Victoria) ja materiaalin massiivinen enemmistö on koottu sekavaan kavalkadiin takaseinän suureen kaappiin. Selitystekstit on sijoitettu hajalleen suojalasien reunoille, joten edestakaisin sahaaminen esineen ja sen selityksen välillä saattaa tuntua raivostuttavalta. Kokoelma kyllä on hyvä, mutta esillepano surkea. Jos jostain löytää kuljeksimasta paperikopion selostusteksteistä, se kannattaa ehdottomasti pitää mukana. Viimeisen huoneen osalta voikin todeta, että on täysin ymmärrettävää jos aloittaakin sieltä; säästyy tietynlaiselta antikliimaksilta ja näyttelyn parhaat osat ovat vielä edessäpäin.

Amos Andersonin taidemuseo on perustettu vanhaan kerrostaloon, joka jo sinänsä asettaa tiettyjä rajoituksia tilaan, ehkä kuitenkin selvimmin yläkerran osalta, jonne museon pysyväskokoelmat ja sivunäyttelyt on sijoitettu. Katutason liikehuoneistoja yhdistämällä on alakertaan sentään saatu verrattain hyvä sarja näyttelysaleja, jonne on mahdollista rakentaa parempia näyttelykokonaisuuksia. Tiettyä sokkeloisuutta ei silti voi museon tässä osassa välttää, ja pääsalia kiertävän parven Kazanlakin kuningashautoja esittelevät valokuvat saattavat helposti jäädä näkemättä. Kuitenkin ja kaikesta huolimatta nyt esillä oleva Muinainen Traakia on siis kunniaksi museolle.

Ajuruohoa ja krassia ovat kukkulat kukkuroillaan kuin Traakiassa (Plin. nat. 19,172)

**Muinainen Traakia - Kultra- ja hopea-
aarteita Bulgariasta 5000 eKr.-300 jKr.
22.1.-16.4.2000 Amos Andersonin taide-
museo, Yrjönkatu 27, ma-pe 10-18, la-su
11-17, aikuiset 40 mk, eläkeläiset ja
ryhmät 30 mk, opiskelijat 20 mk, lapset
7-18 v. 10 mk, alle 7-v. ilmaiseksi**

Herodotoksen otteet Edvard Reinin suomennokesta, Thukydideksen J.A. Hollon.

ITALIALAINEN TILKKUTÄKKI

(Mieli)kuvia Kaupungista

Roomaa ei suotta sanota ikuiseksi. Joka kadunkulmassa pesii elämä niin vahvana, että saasteista huolimatta kaupungin ilmaa on hyvä hengittää. Kun vastaantuleva mies huudahtaa hymyillen ”Ciao, bella!”, kohtaan italialaisen kansanluonteen viehättävimmillään. Kun taas nainen pui minulle nyrkkiä ruuhkabussissa, koen eleen henkilökohtaisena loukkauksena, kuten herkkänahkainen suomalainen ainakin. Sitten muistan: ”maassa maan tavalla”. Niinpä en lähde etsimään liikenteeseen luottaen Santa Mariaan. Tokihan italialaisautoilijat osaavat väistää ripeästi; alituisiin äänimerkkeihinkin olen jo tottunut. Mutta missä onkaan antiikin roomalaisten arkkihyve, *gravitas*, ihmettelen astuessani SPQR-tunnuksella varustetulle viemärinkannelle. Miltei paheksuen panen merkille, että sama teksti koristaa roskapönttöjä. Lopulta kuitenkin saan huojentuneena silmiini Colosseumin. Ymmärrän, että mennytkin on vielä arvossaan – täällä se vain on osa nykypäivää.

Janiculum

Janiculum esittäytyi tammikuussa 2000 rauhallisena ja puhtaana. Roomalaiset, aikuiset ja lapset, kiipesivät kukkulalle katselemaan nukketeatteria, jota esitettiin siirrettävässä kojussa, josta oli rakennettu suloinen pieni näyttämö, ostamaan markkinatavaraa ja ratsastamaan poneilla. Yksinäiset ja ystävykset, varsinkin keski-ikäiset, tulivat katselemaan silmien edessä avautuvaa ihanaa Roomaa ja rakastavaiset kävivät kukkulalla haaveilemassa. Tunnelma oli ihanan kiireetön. Trasteverestä oli kiivettävä kukkulalle portaita ja ylämäkiä, mutta se onnistui jopa vajaakeuhkoiselta suhteellisen saasteettoman ilman ja leudon (tai leudon-viileän) vuodenajan ansiosta. Myyntikojuissa oli saatavissa tottakai myös paavikortteja, F1-lippuja (ainoastaan Ferrarin) ja mm. Rooman sudella koristettuja AS Roman kannatuskauluhiiveja.

Cioccolato Top Five

Usean tunnin keväisessä (lue: kylmässä) Roomassa kävelyn jälkeen mikään ei lämmitä paremmin kuin kuppi kuumaa juotavaa. Koska en ole opetellut (!) juomaan kahvia, tutustuin matkan aikana italialaiseen kaakaotarjontaan. Vertailuni pohjana on n. 14–28 eri kahviloissa juotua kaakaokupillista (vähintään yksi kuppi/päivä, useimmiten kaksi). Erittäin subjektiivisessa tutkimuksessani seuraavat viisi kahvilaa nousivat muiden yläpuolelle. Makuasioista sopii kuitenkin kiistellä!

1. del Teatro (Via del Teatro di Marcello)

Tämän Capitoliumin kupeessa sijaitsevan kahvilan kermavaahdolla kuorrutettu kaakao vei mennessään niin kielen kuin sydämenkin. Nautinnon kruunasi kaakaon kanssa tarjottu suklaapala.

2. Napolin rantakadun kahvila

Napolilainen kaakao erosi selvästi roomalaisesta. Henkilökohtaisesti miellyin Napolin paksuun, sulatettua suklaata muistuttavaan kaakaoon.

3. S. Calisto

Kuuluisan ”Kallistuksen” kermavaahdolla höystetyn juoman hinta-laatusuhde oli vertaansa vailla.

4. Via Carini

Ensimmäisenä päivänä poikkesimme kaakaolla eräässä Via Carinin kahvilassa. Nauttimamme kaakao oli sen verran makoisaa, että se oli eräänlaisena alkusysäyksenä tutkimukselleni ja piti pintansa kovassa kilpailussa.

5. Via Giulia (lähellä S. Giovanni dei Fiorentinia)

Hyvän palvelun lisäksi tästä kahvilasta sai maitosydämellä koristellun kaakaon.

Elämyksiä ja estetiikkaa

Matkan ehkä hienoin kokemus oli käynti Museo Nazionale Romanon Palazzo Massimossa sijaitsevassa uudessa osassa. Livian ja Julian talojen freskot olivat niin upeita, että voi vain ihmetellä, miten Julialta on liiennyt huomiota myös miehiin. Esillä oli myös muiden roomalaisten huviloiden mosaiikkeja ja runsaasti veistostaidetta, mm. itse hurskas(televa) Augustus, ja museon alakerrassa vielä viimeisen päälle toteutettu rahanäyttely, jossa saattoi tutustua Italian rahoihin roomalaisajasta euroon. Toinen sykähdyttävä paikka oli Pompeji, jossa saattoi jälleen tavoittaa sen innostuksen, jota tunsin joskus pienenä Asterixia lukiessaan. Sade- ja raekuurotkaan eivät onnistuneet pilaamaan lähes aitoa antiikkista vaikutelmaa – tosin parituhatta vuotta sitten paikalla oli luultavasti huomattavasti

vähemmän japanilaisturisteja. Domus Aurean koristelusta ei ollut paljonkaan jäljellä, mutta korkeat, erikoisen muotoiset huoneet tuntuivat seuraavan toisiaan loputtomiin ja loivat jännittävän tunnelman. Via Appia puolestaan tarjosi levollisen, vrehreän keitaan heti kaupungin muurien ulkopuolella. Hieman erilaisen elämyksen sai television In bocca al lupo -visailusta, jossa itseriittoa keski-ikäinen mies hymyili Pepsodent-hymyään ja esitti älyttömiltä tuntuvia kysymyksiä varsin vähäpukeisten ja erittäin notkeiden tyttösten keikistellessä taustalla. Voiko näin ihanan yököttävään ohjelmaan olla jäämättä koukkuun? Nähtävyys sinänsä oli myös uutistenlukija Lilli Gruber päänheilautuksineen ja silikonihuulineen.

Kengät

Talvisen kenkäaalen yhteydessä näkyi myös pilkahduksia kevään ja kesän uutuuksista. Sandaletit tuntuvat olevan yhä edelleen muodissa. Uuden tulemisen tekivät hempeät ja matalakantaiset ballerinat sekä loaferit. (mm. Magli, Escada, Ferragamo). Kengän korko on nyt hyvin matala tai vaihtoehtoisesti tosi korkea. Materiaaleista kiiltonahka ja kangas kilpailevat suosiosta. Värit toistavat kevään ja kesän muotivärejä, puuteroituja pastellinsävyjä (esim. Fratelli Rosetti) ja kirkkaan punaista. Viimeisin muotivirtaus ovat kankaiset, kiinakuoiset, aamutossuomaiset sandaletit (esim. Pollini). Pradan uutuus täksi sesongiksi oli sandaletti-lenkkitosu; harmaa väriltään, kankainen ja pompidou-korko. Mikäli haluat olla modikäs tänä keväänä ja kesänä, kiinnitä huomiota kenkiisi. Ne ovat tämän kauden kuumiin asuste Italiassa.

KUN EU PUHUI LATINAA

Moni varmaan huomasi, että Suomi toimi Euroopan unionin puheenjohtajamaana vuoden 1999 jälkipuoliskon. Internetissä olevilla puheenjohtajuussivuilla julkaistiin myös viikottain **Tuomo Pekkasen** ja **Reijo Pitkärannan** toimittama latinankielinen uutiskatsaus, »*Conspectus rerum latinus*». Uutispalvelu sai melko runsaasti kansainvälistä huomiota; tosin useissa kommentteissa latinan kielen käyttö oli virheellisesti tulkittu liittyväksi saksan kielen tulkkauksesta käytyyn kiistaan. Reijo Pitkäranta kertoo, että uutiskatsausten teosta oli sovittu jo paljon ennen kielikiistan puhkeamista. Aloite tuli Ulkoasiainministeriöstä: idean isä oli Lehdistö- ja kulttuuri-osaston päällikkö **Yrjö Länsipuro**, jonka valtuuttamana Presidency-sivun päätoimittaja **Liisa Ahtiluoto** oli ottanut keväällä yhteyttä Pitkärantaan.

Erityisesti Saksan ja Italian lehdistöt tarttuivat hanakasti aiheeseen. Yksi saksalaislehti jopa julkaisi pääkirjoituksensa latinaksi. Italialaisten lehtien vahvasti dramatisoitujen kirjoitusten sympatiat olivat kielikiistassa selvästi suomalaisten puolella, vaikkei artikelleilla kovin paljon tekemistä todellisuuden kanssa aina ollutkaan. Lisäksi suomalaisten latinankäytöstä tehtiin jopa Italian sisäpoliittinen käsikassara.

Lopullisesti seonneet suomalaiset – saksalaislehtien arvioita

Die Welt julkaisi 17.7.1999 pääkirjoituksensa »*Latinitas et ordinatum portabile*» kokonaan latinaksi, tosin saksannoksen kera. Kirjoituksen alussa latinankielistä internetuutispalvelua pidetään jonkinasteisena hyökkäyksenä Saksaa vastaan. Lopuksi kirjoittaja, **Thomas Schmid**, kuitenkin toteaa, että suomalaiset ovat onnistuneet osoittamaan, miten nykyiaikainen tietoyhteiskunta nojaa arvokkaisiin perinteisiin.

Hamburger Morgenpost -lehdessä puolestaan ilmestyi 17.7. artikkeli otsikolla »*Die spinnen, die Finnen*» (suunnilleen: »Hulluja nuo suomalaiset»), jonka mukaan Suomi panostaa kieliriidan uudessa vaiheessa latinan kieleen. Välttyäkseen kielikiistassa jääräpäisen maineelta puheenjohtaja tarjoaa nyt uutisia klassillisella latinan kielellä internet-sivuillaan.

Berliiniläinen **Der Tagesspiegel** huomauttaa 20.7.1999 ilmestyneessä artikkelissaan, että tämä on EU:n historian ensimmäinen kerta, kun puheenjohtaja julkaisee säännöllisesti uutisia latinaksi. Lehden käsityksen mukaan Suomi pyrki näin vastaamaan liittokansleri **Gerhard Schröderin** väitteeseen, ettei Suomi tekisi riittävästi unionin kielellisen moninaisuuden hyväksi.

Suomalaiset pureskelevat latinaa kuin purukumia – Italia hurmaantunut

Roomassa ilmestyvä **La Repubblica** tietää 9.7. kertoa, että puheenjohtajamaa Suomi lähettää »protestiksi viestejä antiikin kielellä». Lehden mukaan internet-palvelusta selviää Caesarin ja Vergiliuksen kieltä ymmärtäville, että Suomen kuusikuukautinen puheenjohtajuuskausi on alkanut. Kysymys kuuluu artikkelin kirjoittaneen **Nello Ajellon** mukaan, miksi tämä ja vielä muitakin asioita on kerrottava latinaksi. Vastauskin on toimittajan mielestä ilmeinen: kostoksi, vastaiskuksi.

Talvisotaan viitaten Ajello toteaa myös, etteivät suomalaiset suinkaan välttämättä murskaavasti häviä sotataidoistaan tunnetuille saksalaisille tässä »uudessa imperialismiin vastaisessa sodassa». Suomalaiset eivät lähde vastahyökkäykseensä tyhjästä vaan »hampaisiin asti aseistettuina». Meille suomalaisille latina on kirjoittajan käsityksen mukaan toinen kieli, jota »pureskelemme kuin purukumia», emmekä pelkästään opiskele vaan myös tarmokkaasti levitämme maailmalle.

Latinankielisen uutispalvelun syntyhistorian lisäksi myös suomen kielen fonetiikka tuntuu olevan toimittajalle hämärän peitossa. Tämä näet toteaa suurin piirtein: »Me kolmannen vuosituhanen ihmiset ajattelemme mukavuudenhalussamme kuitenkin helposti, että parempi latina kuin suomi, latinassa on ainakin vähemmän konsonantteja.»

Edelleen samassa artikkelissa kerrotaan myös anekdootti Helsingin olympialaisista, jonka mukaan kisoihin lähetetty italialainen lehtimies **Gianni Brera** olisi haastatellut **Paavo Nurmea** latinaksi, koska tämä oli ainoa molempien osapuolten taitama kieli.

Italiassa latinan kouluopetuksen asemasta on kiistelty pitkään. Sikäläisen koululaitoksen uudistajat ovat valittaneet, että latinan kielen osuus opetuksesta on ylimitoitettu. Milanossa ilmestyvä **Corriere della sera**

käsitteli 16.7. aihetta artikkelissa »*Latino, per fortuna c'è la Finlandia*» (»Latina, onneksi on Suomi»), jossa siirryttiin sujuvasti kielikiistasta Suomen puheenjohtajuussivun latinankielisen uutispalvelun kautta paikalliseen koulutuspolitiikkaan. Toimittaja **Luciano Canfora** ihmettelee lopuksi, onko italialaisten tosiaan odotettava ulkopuolista signaalia Suomesta ymmärtääkseen latinan kielen merkityksen

Viikkoa myöhemmin, 21.7., **Riccardo Chiaberge** haastatteli Corrieressa Milosevicin taltuttajaa, Presidentti **Ahtisaarta**. »*Gutta cavat lapidem*», aloitti Ahtisaari vastauksensa. Hetkeä myöhemmin Presidentti muistelee lukion latinanoppikirjansa alkua: »*Italia est insula*». Toimittajan hämmästeltäessä kotimaansa maantieteellisen aseman kokemaa yllättävää muutosta Ahtisaari huomaa erehtyneensä. Kirjahan alkoikin: »*Sikilia est insula*» (kirjoitusasu Corrieren toimittajan). Latina jätetään hetkeksi rauhaan, vaikka toimittaja tietääkin Suomen haluavan saksalaisten kiusaksi tehdä latinasta EU:n virallisen kielen. Haastattelun lopuksi Chiaberge kuitenkin yllyttää Presidenttiä ja suomalaisia julistamaan: »*Cives finnici sumus. Semper ad maiora!*».

**Conspectus rerum latinus on
luettavissa Suomen EU-
puheenjohtajuuden internet-
sivuilla, osoitteessa:
<http://presidency.finland.fi/>
(valitse "news").**

KLASSILLISIA WWW-SIVUJA

Internetistä löytyy paljon muutakin kuin seksiä ja väkivaltaa. Klassillisten kielten opiskelija voi löytää sieltä yllättävän monta kiinnostavaa www-sivua.

Jos kaipaa elämäänsä elektronista kreikan tai latinan verkkosanakirjaa, niin kannattaa käydä tutustumassa osoitteeseen <http://www.perseus.tufts.edu/>. Siellä on myös sekä kreikkalaisten että roomalaisten kirjailijoiden tekstejä niin alkukielellä kuin englanniksi käännettyinäkin. Kreikkalaisista kirjailijoista löytyvät ainakin Homeroksen, Platonin, Aristoteleen, Demostheneen ja kaikkien tragediakirjalijoiden tekstit kokonaisuudessaan. Roomalaisista ovat edustettuina mm. Caesar, Cicero, Catullus ja Vergilius. Alkukielisestä tekstistä pääsee jokaista sanaa klikkaamalla sanan morfologiseen analyysiin ja sieltä edelleen Liddell-Scott-Jonesin kreikan- tai Lewis & Shortin latinan sanakirjaan. Kun klikkaa esimerkiksi Homeroksen Odysseian ensimmäisen laulun ensimmäisessä säkeessä sanaa *ennepe*, niin kone ilmoittaa sanan *ennepe* olevan aktiivin indikatiivin imperatiivin yksikön 2. persoonan muoto verbistä *enepo*, joka tarkoittaa: to tell, tell of, relate, describe. Edelleen klikkaamalla pääsee Liddell-Scott-Jonesin sanakirjan verkkoversioon, jossa on enemmän tietoa ko. verbistä. Se esiintyy Homeroksella 38 kertaa. Luonnollisesti kaikkiin 38 tekstinkohtaan on linkit ja niihin voi tutustua joko kreikaksi tai englanniksi. Perseus-sivuilta löytyy myös antiikin tietosanakirja, karttoja, kuvia kolikoista, rakennusten raunioista, maljakkomaalauksista ja paljon paljon muuta. Varoituksen sanana mainittakoon, että käännösten taso vaihtelee tekstistä ja kirjailijasta riippuen. Aina ei kannata sokeasti luottaa koneen tarjoamaan käännökseen. Jotta sivuista saisi kaiken hyödyn irti, on kotikoneessa oltava kreikkafontti. Luonnollisesti senkin voi ladata koneelleen Perseus-sivuilta.

Latinan kielinen verkkosanakirja löytyy myös osoitteesta <http://lysy2.archives.nd.edu/cgi-bin/words.exe>? Sinne voi kirjoittaa latinan kielen sanan myös taivutetussa muodossa, jolloin kone ilmoittaa mitä muotoa sana on, mistä perusmuodosta se on taivutettu ja mitkä ovat sen englannin kieliset vastineet. Verkkosanakirjasta sanan määritelmä löytyy usein nopeammin

kuin se löytyisi tavallisen sanakirjan sivuja selaamalla. Lisäksi “copy” ja “paste” - komennoilla saa koottua sanastoa tekstinkäsittelyohjelmaan suoraan puhtaaksi kirjoitettuna.

Antiikin teatterista kiinnostuneen kannattaa käydä tutustumassa osoitteeseen <http://didaskalia.berkeley.edu/didaskalia.html> . Sieltä löytyy lyhyt historia sekä kreikkalaisesta että roomalaisesta teatterista, pohjakuvia teatterirakennuksista, bibliografia ym.

Hauska ja monipuolinen www-osoite on <http://pubpages.unh.edu/~cbsiren/myth.html> . Antiikin myyttien lisäksi sieltä löytyy tietoa Kalevalasta atsteekkeihin ja baskeista 1001 yön tarinoihin. Sivuilta on runsaasti linkkejä maailman myyttejä käsitteleviin www-osoitteisiin.

Monien yliopistojen klassillisten kielten verkkosivuilla on aloittain (sodankäyti, arkeologia, mytologia jne) jaoteltuja linkkejä antiikin maailmaan. Hyviä linkkejä löytyy esimerkiksi osoitteista: <http://www.usask.ca/antharch/cnea/Resources/areas.html> , <http://units.ox.ac.uk/departments/classics/resources.html> ja <http://www.phil.uni-erlangen.de/~p2latein/ressourc/ressourc.html> (saksankielinen www-sivu).

Monet antiikin kirjailijat ovat saaneet omat kotisivunsa internettiin, esimerkiksi:

Vergilius: <http://vergil.classics.upenn.edu/home/>

Catullus: <http://www.asc.upenn.edu/usr/rcardona/catullus/catullus.html>

Horatius: <http://www.brynmawr.edu/Acads/Langs/classics/Hor/horace.html>

Cicero: <http://www.utexas.edu/depts/classics/documents/Cic.html>

Homeros: <http://www.rmc.edu:80/academic/departments/clas/hpage.html>

Euripides: http://www.dc.peachnet.edu/~shale/humanities/literature/world_literature/euripides.html

Platon: <http://www.platon.org>

Aisopos: <http://www.pacificnet.net/~johnr/aesop/>

Internetin verkkomaailmassa on miljoonia www-sivuja, hyviä ja huonoja. Parhaiten niistä saa selvän itse tutustumalla, hakukoneilla hakemalla ja linkkejä seuraamalla. Onnea matkaan!

PIKKU-UUTISIA

✎ Jyväskylän sisaryhdistyksemme Taberna Latina siirtyi marraskuun ensipäivinä nettiaikaan avaamalla www-sivunsa. Tulosta voi käydä tarkastele-massa osoitteessa <http://www.jyu.fi/yhd/latina>

✎ Kino Symposion suoritti ma 8.11. leffaretken Kinopalatsiin kohteenaan Asterix. Sattuneesta syystä Rostra oli jälleen kerran aikaansa edellä julkais- tessaan arvostelun jo viime numerossa.

✎ La 13.11. toteutui Civilization peli- ilta Jukan residenssissä Töölössä. Tiet- tyä historian hyvitystä oli havaittavissa siitä seikasta, että kiihkeä kamppailu etuasemasta sivistyskansojen joukossa päättyi varhain sunnuntai-aamuna puunien voitoksi.

✎ Suruviestinä saapui tieto, että huma- nististen alojen opiskelijain kattojärjestö Humanisticum r.y. hiipui lopulta ole- mattomiin. Lakkauttamiskokous pidet- tiin ke 17.11. Uudella ylioppilastalolla. Järjestöltä jäi henkisen perinnön lisä- si hieman varallisuutta, joka jaettiin lopettajaiskokouksen aikana.

✎ Teatteriretki to 18.11. seuraamaan Raivoisien Ruusujen versiota Euri- pideen Medeiasta; varsin monelle opis- kelijalle hyvin tuttu teksti viime vuo- silta. Eikä itse esityksessäkään ollut valittamista.

✎ Symposionin syksyinen yleiskoko- us pidettiin tiistaina 23.11. 1999 Manala Barissa. Kokouksen jälkeen palattiin ajassa parisensataa vuotta taakse päin

FT Erkki Sirosen esitelmöidessä tuolloi- sesta yliopistoelämästä. Erittäin viihdyt- tävä esitys toi esille mielenkiintoisia mahdollisuuksia muun muassa suunni- teltaessa tulevan syksyn fuksirientoja.

✎ Jouluisia Saturnaliaa juhlittiin tutus- sa paikassa Alina-salissa 9.12.1999. Hy- vän ruoan ja juoman ohella ohjelmassa oli jo mainetta niittänyt Stellarii (Tiernapojat). Päätähdet Riku Partanen (Herodes tyrannus), Ville Kontinen (Rex Aethiopiium), Outi Kaltio (Eques) sekä Anna Jokiranta (Miles) esiintyivät loistokkaasti, mutta kiitosta sai myös heleä-ääninen kuoro. Juhlien järjestäjät yllättyivät iloisesti suuresta juhlijajou- kosta; toivottavasti sama trendi jatkuu myös tulevaisuudessa.

✍ “UPM-Kymmenen vuoden 2000 seinäkalerin aiheena on papyrus ja sen kyky siirtää tietoa, kulttuuri-perinnettä ja inhimillisen elämän arkipäivää jälkipolville. Asiantuntijamme on Helsingin yliopiston professori Jaako Frösén, maailmanlaajuisesti tunnettu ja arvostettu papyrusasiantuntija ja -tutkija.” Paitsi informatiivinen, on kalenteri myös kaunis, joten kannattaa tutustua esimerkiksi laitoksen käytävällä komeilevaan kappaleeseen.

✎ Annantalossa järjestettiin 13.1.-5.3.2000 näyttely Antiikin kauniit ja rohkeat. Näyttelyn oli koonnut kuvataiteilija Kalle Hamm. Näyttelyn tarkoituksena oli auttaa lapsia ja nuoria ymmärtämään eurooppalaista kulttuuria ja varsinkin sen syntyä. Koska näyttely oli suunnattu varsinkin nuoremmalle väelle oli henkilökohtainen kokeminen tärkeässä osassa. Raapustaminen vaha-tauluun, noppapelin muovaileminen savesta sekä kuusimetrisen Troijan hevosen selkään kiipeäminen on varmasti vienyt lapset antiikkiin, heidän oman mielikuvituksensa voimin. Näyttelyyn oli kerätty myös kreikkalaisten patsaiden kipsivaloksia, maljakkomaalausten suurenoksia, pylväiden silhuetteja ja mm. amfiteatterin pienoismalli. Rostran testiryhmä oli nauttinut näyttelystä lasten tavoin.

✍ Uuden hallituksen toimikausi pyrähti käyntiin voimallisesti ja sitä myös juhlistettiin perinteisesti yhteisen illan parissa. Tänä vuonna ravintola Antiokia otti vastaan iloisen klassikko-joukon keskiviikkona 9.2.2000. Maukkaan turkkilaisen ruoan jälkeen juhlinta siirtyi vapaampaan bileilyyn ravintola Kannakseen. Rostran toimitus toivottaa

uudelle hallitukselle energiaa vastuullisten tehtävien hoidossa.

✎ Keskiviikkona 23.2.2000 Symposionin jäsenet kokoontuivat Bar Kanaavaan yleiskokoukseen. Kokouksessa jätimme haikeat hyvästit entiselle inspektorillemme FT Reijo Pitkärännälle. Pitkäranta totesi virkakautensa päätöspuheessa inspektorin viran muuttuneen vuosisatojen aikana: antiikissa hänen tehtäviinsä olisi kuulunut mm. maakuntamatkailu. Turun Akatemian inspektorit taas valvoivat opiskelijoiden kotiintuloaikoja. Kiitämme lämpimästi Reijo Pitkärantaa yhteistyöstä ja toivotamme tervetulleeksi uuden inspektorimme FT Mika Kajavan, joka valittiin tehtävään yksimielisesti. Kokouksen päätteeksi professori Pavo Castrén piti mielenkiintoisen esitelmän Vici and Regiones: adresses in late antique Rome. Rostran toimitus välittää Symposionin hallituksen puolesta lämpimät kiitokset kaikille kokoukseen osallistuneille.

✍ Torstaina 24.2.2000 Metro-utislehdessä Tätä mieltä -palstalla esitettiin kysymys “Ärsyttääkö alastomuus mainoksissa?”. Laitoksemme amanuenssi Eva Nyman-Kaarakka oli yksi gallupiin vastanneista: “Ei ärsytä. Sellainen mainos ärsyttää, jossa ei ole mitään ideaa.” Vihjeestä viisastuneena Rostran toimitus pyrkii mainostaessaan huomioimaan myös tämän mielipiteen.

✎ Juhlavuosi 2000 tuo mukanaan Helsinkiin kaikkea kivaa ja mielenkiintoista. Klassikoiden herättäjä on varmaankin Helsinki Express Sightseeingin järjestämä uudenvuoden kaupunki-kiertoajelu, jossa Helsinkiä esitellään

kymmenellä eri kielellä, joista latina on yksi – ensi kertaa maailmassa! Kielikirjon lisäksi turistin matkaa on viihdytetty muun muassa aiheeseen sopivalla musiikilla ja äänitehosteilla. Kiertoajeluja on ryhdytty järjestämään maaliskuun alusta lähtien, joten kaikki joukolla “tsekkaamaan” latinan uusin aluevaltaus!

✍ Suklaanhimoisten puolivirallinen Suklaakerho kokoontui napostelun merkeissä perjantaina 25.2.2000 Vuosaaressa Liisan ja Maijan mini-

kommuunissa. Rostran saamien tietojen mukaan suklaan syönti sujui hyvässä järjestyksessä, eikä kukaan kärsinyt suklaan yliannostuksesta. Kerhon seuraavista kokoontumisista saa tietoa laitoksen ilmoitustaululta (Porthania, 3. kerros).

✍ Ritza lähettää lämpimät terveiset Thessasta kaikille Rostran lukijoille. Tekemistä kuulemma riittää, mutta kiva vattu toverimme lupaili kuitenkin juttuja Rostraan tulevaisuudessa... Jäämme odottamaan innolla!

LUPERCALIA 11.3.

